

HJÚKRUNARFRÆÐINGAR SYKURSÝKISMÓTTAKA Í HEILSUGÆSLU

RUT GUNNARSDÓTTIR

SÉRFRÆÐINGUR Í HJÚKRUN

SVÆÐISSTJÓRI OG FAGSTJÓRI HJÚKRUNAR

HEILSUGÆSLAN HVAMMI

SÉRHÆFÐ HJÚKRUNARÞJÓNUSTA

ÞEGAR HUGMYND UM SÉRHÆFÐA HJÚKRUNARÞJÓNUSTU KVIKNAÐI VAR EITT MEGINMARKMIÐ AÐ LOSA UM FLÖSKUHÁLSA Í HEILBRIGÐISKERFINU.

ÞJÓNUSTAN VAR EKKI SNIÐIN AÐ HJÚKRUN SÉRSTAKLEGA, HELDUR TIL AÐ LÉTTA Á ÁLAGI AF ÖÐRUM HEILBRIGÐISSTÉTTUM EINS OG LÆKNUM

ÞAÐ KOM FLJÓTLEGA Í LJÓS AÐ ÁLAGI VAR EKKI LÉTT AF LÆKNUM, HELDUR JÓKST UMFANGIÐ OG ÞAÐ NÁÐIST AÐ SINNA FLEIRI EINSTAKLINGUM VEGNA ÓMÆTTRAR ÞARFAR SEM ÞEGAR VAR FYRIR HENDI

HVAÐA SJÚKLINGAR EIGA AÐ FÁ MEÐFERÐ Í HEILSUGÆSLUNNI

- ALLIR SJÚKLINGAR SEM GREINST HAFA MEÐ SYKURSÝKI TEGUND 2 OG EKKI ÞURFA Á INSÚLÍNMEÐFERÐ AÐ HALDA STRAX VIÐ GREININGU.
- ÞEIR SEM ÞURFA SÍÐAR Á INSÚLÍNMEÐFERÐ AÐ HALDA Í SÍNUM SJÚKDÓMSFERLI EÐA ILLA GENGUR AÐ NÁ MEÐFERÐAMARKMIÐUM, ER Í FLESTUM TILFELNUM EÐLILEGT AÐ MEÐFERÐ OG EFTIRLIT SÉ SAMEIGINLEGT MEÐ GÖNGUDEILD.

MÓTTAKA FYRIR SYKURSJÚKA

- **LÆKNIR** – GREINIR SJÚKDÓMINN OG Á OFTAST FYRSTU SAMSKIPTIN VIÐ SKJÓLSTÆÐINGINN. HANN ER ÞVÍ Í LYKILADSTÖÐU TIL AÐ VIRKJA SJÚKLINGINN OG ÝTA UNDIR SJÁLFSEFLINGU
- **HJÚKRUNARFRÆÐINGUR** – NÝGREINDIR SKJÓLSTÆÐINGAR SEM ÞURFA STUÐNING OG FRÆÐSLU STRAX OG ÞURFA AÐ FÁ VIÐTAL INNAN 3 VIKNA FRÁ GREININGU ***SETJA MARKMIÐ STRAX***
- **HREYFISTJÓRI** – VIRKJAR OG GERIR VIÐEIGANDI MÆLINGAR OG SETUR UPP ÁÆTLUN Í SAMRÁÐI VIÐ EINSTAKLINGINN OG KENNIR Á TÖLVUKERFIÐ
- **NÆRINGARFRÆÐINGUR** ..... VERIÐ AÐ RÁÐA Á ÞRÓUNARSVIÐIÐ
- **GÖNGUDEILD SYKURSJÚKRA** – ÞEGAR ALLT FER ÚR BÖNDUNUM
- **INNKIRTLASÉRFRÆÐINGAR**
- **EITT MIKILVÆGASTA VERKEFNI SYKURSÝKISTEYMISINS ER AÐ VIRKJA SKJÓLSTÆÐINGINN TIL ÞÁTTTÖKU Í EIGIN MEÐFERÐ OG AUKA ÞANNIG LÍKURNAR Á ÁRANGRI.**

HVAÐ SKAL GERA... HVAÐA VERKLAGSREGLUR ERU Í GANGI Á HVERJUM STAÐ FYRIR SIG

- HVAD ÞJÓNUSTU ÞARF SKJÓLSTÆÐINGURINN ...SUMIR GREINAST ÞEGAR ÞEIR ERU AÐ KOMA ÚT AF EINHVERJUM ÖÐRUM VANDAMÁLUM
- SJÚKRASAGA SJÚKLINGS MJÖG MIKILVÆGT ...ALDREI HÆGT AÐ TAKA OF GÓÐA SÖGU...
- KORTLEGGJA SJÚKLING – HVAD A ÞJÓNUSTU HANN ÞARF
- ÁHÆTTUÞÆTTIR – EF EKKERT ER AÐ GERT – HVERNIG ENDAR ÞAÐ
- HVERNIG GREINUM VIÐ SJÚKLING - HBA1C MÆLINGAR – TIL AÐ FYLGJAST MEÐ FRAMGANGI SJÚKDÓMSINS ***SETJA MARKMIÐ STRAX***
- SPYRJA OPINNA SPURNINGA OG FÁ FÓLK TIL SAMSTARFS (ÁHUGAHVETJANDI SAMTAL EÐA SAMBÆRILEG NÁLGUN)
- **LYKILSPURNINGAR:** HVERSU MIKLA TRÚ HEFUR ÞÚ Á AÐ ÞÉR TAKIST AÐ NÁ MARKMIÐUNUM SEM VIÐ HÖFUM SETT HÉR Í DAG? HVAD VEISTU UM SJÚKDÓMINN? O.S.FR....

Sykursýkismóttaka

Hjúkrunarfræðingur

Læknir

Skjólstæðingur

Samvinna við
Göngudeild
Sykursjúkra á LSH

Næringarfræðingur

Hreyfistjóri

Hjúkrunarfræðingur - fræðsla og stuðningur. Fjölskyldu boðið með

Læknir

Hjúkrunarfræðingur

Hreyfistjóri

Göngudeild sykursjúkra

Skjólstæðingurinn

Næringarfræðingur

Klínískar leiðbeiningar +

Sykurstjórnun meðferðarmöguleikar +

Önnur hjálpargögn +

Móttakan er ætluð:

- Einstaklingum með sykursýki 2
- Einstaklingum með hækkaðan fastandi blóðsykur eða HbA1c
- Konum sem hafa fengið sykursýki á meðgöngu (ráðlagt eftirlit 3-5 ár eftir fæðingu)

Markmið

- Skjólstæðingar móttökunnar séu vel upplýstir og virkir þáttakendur í sinni meðferð og geti tekið upplýstar ákvarðanir um meðferð á eigin sjúkdómi í samráði við aðra meðferðaraðila.
- Auka lífsgæði þessarra skjólstæðinga bæði til skemmrí (einkenni háa blóðsykurs) og lengri tíma (fylgikvilla), með jákvæðum áhrifum á blóðsykur og aðra áhættuþætti svo sem háþrýsting, háar blóðfitur og reykingar.

Fyrirkomulag

- Teymisvinna læknis, hjúkrunarfræðings og hreyfisstjóra – aðkoma annarra fagaðila eftir því sem þurfa þykir
- Hjúkrunarfræðingur heldur utan um sjúklingahóp og boðar í eftirlit samkvæmt skema
- Nota skal sniðmát um sykursýkismóttöku og samskiptaseðil sykursýki í sögu
- Teymistundir hjúkrunarfræðings, hreyfisstjóra (þegar við á), læknis og eftir þörfum innkirtlalækna og næringarfræðinga. Skipulag teymisfunda eftir þörfum hverrar starfstöðvar.
- Stuðst er við klínískar leiðbeiningar ADA og EASD varðandi sykurstjórnun og NICE varðandi meðhöndlun á háþrýsting og blóðfitur.

Klínískar leiðbeiningar

[ADA - EASD](#)
[Blóðfitur](#)
[Háþrýstingur](#)
[Fylgikvillar](#)
[Blóðþyngning](#)
[Val á sykursýkislyfjum](#)

Sykurstjórnun meðferðarmöguleikar +

Önnur hjálpargögn +

Önnur hjálpargögn

[Ráðleggingar um mataræði](#)
[Næringarmeðferð - leiðbeiningar](#)

[Eldri einstaklingar með sykursýki](#)
[Fótamein sykursjúkra](#)
[Fótamein sykursjúkra - leiðbeiningar frá LSH](#)
[Smáalbúminniga](#)
[Insúlínmeðferð hafin](#)
[Insúlín skema](#)
[PAID spurningar](#)
[PAID leiðbeiningar](#)
[Dagssýfja](#)
[Sjónukvilli - Snemmgreining og eftirlit](#)
[Langvinnur nýrnasjúkdómur \(CKD\)](#)

[Mæling mittismáls](#)
[Monofilament próf](#)
[Hvernig á að þreifa púlsa](#)

[Sænskar ráðleggingar um hreyfingu fólks með sykursýki2](#)
[Hreyfing](#)

[Reykingar](#)

TILVÍSANIR Á GÖNGUDEILD SYKURSJÚKRA

- SJÚKLINGAR SEM ÞURFA Á INSÚLÍNMEÐFERÐ AÐ HALDA STRAX VIÐ GREININGU T.D. VEGNA GRUNS UM KETÓNBLÓÐSÝRINGU ER VÍSAÐ BEINT Á BMT LSH.
- SJÚKLINGAR SEM ÞURFA SEINNA Í SÍNUM SJÚKDÓMI Á INSÚLÍN MEÐFERÐ AÐ HALDA EÐA ILLA GANGUR AÐ NÁ MEÐFERÐAMARKMIÐUM, ER VÍSAÐ Á GÖNGUDEILD, EF ÞÖRF ER Á AÐSTOÐ VIÐ MEÐFERÐ.
- **SAMVINNA Á MILLI HEILSUGÆSLU HÖFUÐBORGARSVÆÐISINS OG GÖNGUDEILDAR SYKURSJÚKRA**
- **INNKIRTLALÆKNAR**
  - **REGLULEGIR MEÐFERÐARFUNDIR INNKIRTLALÆKNA Á HEILSUGÆSLUSTÖÐVUM, TIL AÐ:**
    - RÆÐA MEÐFERÐ OG EFTIRLIT HJÁ SKJÓLSTÆÐINGUM, SEM GENGUR ILLA MEÐ
    - RÆÐA MEÐFERÐ OG EFTIRLIT ALMENNT
    - KYNNA NÝJUNGAR Í MEÐFERÐ OG EFTIRLITI
  - **STUÐNINGUR OG FRÆÐSLA LÆKNA OG HJÚKRUNARFRÆÐINGA?**
- **NÆRINGARFRÆÐINGAR**
  - **FRÆÐSLA LÆKNA OG HJÚKRUNARFRÆÐINGA?**
- **HJÚKRUNARFRÆÐINGAR**
  - **FRÆÐSLA HJÚKRUNARFRÆÐINGA?**

SKJÓLSTÆÐINGARNIR OG FJÖLSKYLDUR

- EF ÞEIM ER VÍSAÐ TIL SÉRFRÆÐINGS VIRÐAST TELJA AÐ ÞEIR VERÐI ÞÁ ALLTAF AÐ VERA Í SAMBANDI VIÐ ÞÁ
- ÁTTA SIG EKKI Á AÐ NÝTA HEILSUGÆSLUNA
- ÞURFUM AÐ KOMA ÞESSU TIL SKILA
- GETUM ÞURFT AÐ LEITA TIL GÖNGUDEILDARINNAR OG SÉRFRÆÐINGA AFTUR
- VILJUM EKKI TEPPA MIKILVÆGA ÞJÓNUSTU TIL AÐ FLEIRI KOMIST AÐ Í ÞAU ÚRRÆÐI

EF ÞETTA KLIKKAR HJÁ OKKUR...

- FÓTAMEIN – EINKENNI FRÁ TAUGAKERFI Í FÓTUM
- HÆKKAÐUR BLÓÐÞRÝSTINGUR
- HÆKKAÐAR BLÓÐFITUR
- TAUGAKVILLAR
- ÞUNGLYNDI
- SMÁALBÚMÍNMIÐA OG NÝRNAMEIN
- STÓRÆÐASJÚKDÓMAR (SYKURSJÚKIR LIFA ALMENNT 4-7 ÁRUM SKEMUR OG AÐALDÁNARORSÖK ERU KRANSÆÐASJÚKDÓMAR)
- SMÁÆÐASJÚKDÓMAR – AUGNBOTNAR OG GETULEYSI

...ALLT TEKUR ÞETTA TÍMA

..... MUNA AÐ TÍU ÞÚSUND MÍLNA FERÐ HEFST Á EINU SKREFI